ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΦΡΟΝΩΝ

ΟΙ ΤΥΡΑΝΝΟΚΤΟΝΟΙ

Ἡ ἱστορικὲς δολοφονιὲς τριῶν Προέδρων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ὁ τραγικὸς θάνατος τοῦ Ἀβραὰμ Λίνκολν. Ὁ δολοφόνος τοῦ Προέδρου Μὰκ Κίνλεϋ. Ἡ παράξενη ζωὴ τοῦ Σὰρλ Γκιτώ. Γιατὶ ἐδολοφόνησε τὸν Πρόεδρο Γκάρφιλντ.

Ἡ τελευταία δολοφονικὴ ἀπόπειρα, ποὺ ἔγινε ἐδῶ καὶ λίγο καιρό, κατὰ τοῦ νέου Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ροῦσβελτ, μᾶς θυμίζει ἀκόμα μιὰ φορὰ ὅτι δημοφιλέστεροι ἀπὸ τοὺς προκατόχους του στὸ προεδρικὸ ἀξίωμα ἔπεσαν κάτω ἀπὸ τὶς σφαῖρες, ἀναρχικῶν καὶ παραφρόνων... Αὐτοὶ οἱ τραγικοὶ θάνατοι ἀρχίζουν μὲ τὴν ἱστορικὴ δολοφονία τοῦ Ἀβραὰμ Λίνκολν, τὴν ὁποία ἐπηκολούθησαν ἡ δολοφονίες δύο ἄλλων Προέδρων, τοῦ Γκάρφιλντ καὶ τοῦ Μὰκ Κίνλεϋ, καθὼς καὶ ἡ συνταρακτικὴ ἀπόπειρα κατὰ Θεοδώρου Ροῦσβελτ, τοῦ πιὸ δημοφιλοῦς ἀπ' ὅλους τοὺς Προέδρους, ὁ ὁποῖος ἂν καὶ πληγώθηκε θανάσιμα, σώθηκε ὡς ἐκ θαύματος, χάρις στὸν γερὸ ὀργανισμό του.

Οἱ «τυραννοκτόνοι» βρίσκουν συνήθως τὴν εὐκαιρία γιὰ νὰ δολοφονήσουν τὰ θύματά τους στὰ θέατρα καὶ στὶς ἐπισημες τελετές. Ἔτσι σκοτώθηκε στὶς 16 Ἀπριλίου τοῦ 1865 ὁ Ἀβραὰμ Λίνκολν, ὁ Πρόεδρος ποὺ ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὴ δουλεία τοὺς μαύρους τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα γιορτάζανε στὴν Βαλτιμόρη τὸ τέλος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, τὴ νίκη τῶν Βορείων Πολιτειῶν κατὰ τῶν Νοτίων, ἡ ὁποῖες δὲν ἤθελαν τὴν κατάργηση τῆς σκλαβιᾶς. Ὁ Πρόεδρος Λίνκολν μὲ τὴ θρυλικὴ μορφή του (πυκνὰ φρύδια καὶ μαλλιά, μαῦρες φαβορίτες) χαιρετοῦσε ἀπὸ τὸ θεωρεῖο του, στολισμένο μὲ τὶς ἀμερικανικὲς σημαίες, ὅταν ἔξαφνα, στὴ δεύτερη πράξη τῆς τραγωδίας ποὺ παίζανε στὴ σκηνή, ἀκούστηκε ἕνας ξηρὸς κρότος. Οἱ θεατὲς σαστισμένοι πετάχθηκαν ἀπὸ τὶς θέσεις τους κι' εἶδαν ἕνα παράξενο ὑποκείμενο νὰ τρέχει πρὸς τὴν ἔξοδο, μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι, φωνάζοντας λατινιά: — Σὶκ σέμ περ τυράννις! (Ἔτσι πεθαίνουν πάντα οἱ τύραννοι).

Ὁ Ἀβραὰμ Λίνκολν, τὸν ὁποῖο ἡ σφαῖρα τοῦ δολοφόνου εἶχε βρεῖ στὴν καρδιά, πέθανε ὕστερ' ἀπὸ λίγες ὧρες. Δυὸ συνάνθρωποι τοῦ δολοφόνου, μὲ τρία σπαθιὰ ἄλογα, τὸν παρέμειναν στὴν πόρτα τοῦ θεάτρου. Μόλις βγῆκε ἔξω, πήδηξαν κι' οἱ τρεῖς τους ἀπάνω στ' ἄλογά τους καὶ χάθηκαν σὰν ἀστραπή, τραβώντας κατὰ τὸ Νότο. Οἱ στρατιῶτες ὅμως ἀπὸ τοὺς κυνήγησαν ἀμέσως, τοὺς περικύκλωσαν τὰ μεσάνυχτα σ' ἕνα ἐξοχικὸ «φάνερο» καὶ τοῦ ἔδειλαν φωτιὰ γιὰ νὰ τοὺς ἀναγκάσουν νὰ παραδοθοῦν. Ὁ δολοφόνος τοῦ Λίνκολν, ἕνας κάποιος Μποῦθ, ἀλλόπρο ἠθοποιός, ἀπελείωσε τότε νὰ σωθῆ πυροβολώντας τοὺς στρατιῶτες. Ἕνας ἀ-' αὐτοὺς ὅμως τὸν σκότωσε κι' τὸν πλήγωσε θανάσιμα. Ὁ Μποῦθ πέθανε ὕστερ' ἀπὸ λίγες ἡμέρες. Οἱ συνένοχοί του, καταδικάστηκαν σὲ θάνατο, καὶ πέθαναν ἀπάνω στὴν κρεμάλα.

* * *

Ἕνας ἄλλος Πρόεδρος πάλι, ὁ Μὰκ Κίνλεϋ, ἔπεσε κάτω ἀπὸ τὶς σφαῖρες ἑνὸς ἀνοργάνου πολωνικῆς καταγωγῆς, τοῦ Τσολγκόζ, ὁ ὁποῖος μετὰ τὸ ἔγκλημά του, ἐδήλωσε μ' ἀπάθεια:

—Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ζωῆς μου ἦταν νὰ σκοτώσω ἕναν τύραννο!...

Ἀνάμεσα ὅμως στὸν Μποῦθ καὶ στὸν Τσολγκόζ, ὑπάρχει μιὰ παράξενη μορφὴ τυραννοκτόνου, ἡ μορφὴ τοῦ μωτηρόδου Σὰρλ Γκιτώ, τοῦ δολοφόνου τοῦ Προέδρου Γκάρφιλντ...

Δεκαεξὴ χρόνια, ὕστερ' ἀπὸ τὴ δολοφονία τοῦ Λίνκολν, στὶς 2 Ἰουλίου τοῦ 1881, ὁ Γάλλος Γκιτὼ δολοφόνησε ἔξαφνα στὸ σταθμὸ τῆς Οὐάσιγκτον, τὸν τότε Πρόεδρο Γκάρφιλντ. Ὁ Γκιτὼ ἦταν τότε 40 χρόνων. Εἶχε μικρὰ μάτια, χοντρὸ κεφάλι μὲ πυκνὰ μαῦρα μαλλιὰ καὶ πελώρια αὐτιά, κρεμασμένα ὅπως ἔλεγαν.. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν ὁ τύπος τοῦ ἐκφύλου ἐγκλήματοῦ. Δυὸ θεῖοι του εἶχαν πεθάνει τρελλοί.

Δεκαοχτὼ χρόνων ὁ Γκιτὼ ἄρχισε τὴ χειρωνακτικὴ δουλειά του κι' ἄρχισε νὰ ἰδρύη φανταστικὲς ἐφημερίδες καὶ ν' ἀσχολεῖται μὲ χιμαιρικὲς ὑποθέσεις.. Σ' ἕναν πελάτη του ὑποσχέθηκε τὴ θέσι τοῦ Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἀντὶ 200.000 δολλαρίων! Σ' ἕναν ἄλλο, ἀντὶ 50.000 δολλαρίων, ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ τὸν ἔκανε Διοικητὴ τοῦ Ἰλλινόϊς...

Ὁ Γκιτὼ τέλος κατάντησε νὰ περιφέρεται ἄνεργος στοὺς δρόμους τοῦ Σικάγου καὶ νὰ κάνη στὰ πάρκα θρησκευτικὰ κηρύγματα.

—Κυττάξτε μὴ χάσετε τὸ σημερινὸ κήρυγμα τοῦ ἐντιμοτάτου Σὰρλ Γκιτώ, τοῦ μικροῦ γίγαντος ἀπὸ τὸ Οὐέστ! συμβούλευε μόνος του τοὺς διαβάτες. Θὰ σᾶς ἀποδείξη ὅτι τὰ δύο τρίτα τῆς ἀνθρωπότητος πηγαίνουν κατὰ διαβόλου!...

Ἀκούραστος, μὰ κι' ἀξιοθρήνητος, ἐπήγαινε ἀπὸ τὴ μιὰ πόλι στὴν ἄλλη καὶ κάθε τόσο στεκότανε στὰ σταυροδρόμια καὶ φώναζε:

—Εἶμαι ὁ ἐντολοδόχος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ!

Ὅταν ὁ Γκάρφιλντ ἔκανε τὴ προκλητική του προπαγάνδα, ὁ Γκιτὼ ἀνακατώνοταν στὶς συγκεντρώσεις κι' ὑποστήριζε φανατικὰ τὴν ἐκλογή του. Κι' ὅταν ὁ Γκάρφιλντ ἐξελέγη Πρόεδρος, ὁ Γκιτὼ τοῦ ἔγραψε:

—Θὰ ἐπιθυμοῦσα πολὺ νὰ μὲ διορίζατε πρόξενο στὴ Βιέννη.

Ὁ Πρόεδρος, φυσικά, δὲν ἔδωσε καμμιὰ σημασία σ' αὐτὸ τὸ παράξενο γράμμα, κι' ἔτσι ὁ Γκιτὼ δὲν ἔλαβε καμμιὰ ἀπάντησι. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ λοιπὸν αὐτὴ τοῦ πέρασε ἡ ἰδέα ὅτι ἔπρεπε νὰ «ξεπαστρέψη» τὸν Γκάρφιλντ. Ἄρχισε τότε νὰ τριγυρίζη γύρω ἀπὸ μιὰ φυλακὴ καὶ νὰ κυττάζη τοὺς τοίχους της. Ἤθελε νὰ μάθη πῶς περνοῦσαν ἐκεῖ μέσα οἱ φυλακισμένοι. Ἤθελε νὰ μάθη ἂν ἔτρωγαν καλὰ κι' ἂν κοιμόντουσαν ἥσυχα....

Τέλος, στὶς 2 Ἰουλίου τοῦ 1881, τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ σταθμὸ τῆς Οὐάσιγκτον ὁ Πρόεδρος Γκάρφιλντ, ὁ Γκιτὼ μ' ἕνα πιδήμια αἰλούρου βρέθηκε μπροστά του καὶ τοῦ ἄδειασε στὸ στῆθος τὸ πιστόλι του. Ὁ Πρόεδρος σωριάστηκε αἱμόφυρτος μπροστὰ στὰ πόδια του, ἐνῶ ὁ Γκιτὼ φώναζε:

—Κάτω οἱ τύραννοι!

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα ὁ τρελλὸς αὐτὸς δολοφόνος εἶχε γράψει τὸ ἀκόλουθο γράμμα ποὺ βρέθηκε ἀπάνω του:

«Πρὸς τὸν Λευκὸ Οἶκο,

»Ὁ θάνατος τοῦ προέδρου εἶνε ἕνα ἀναγκαῖο κακό. Μόνο μ' αὐτὸν τὸν τρόπο μπορῶ νὰ σώσω τὴ Δημοκρατία. Ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ δὲν ἔχει καμμιὰ ἀξία. Χιλιάδες καὶ χιλιάδες γεννοῖοι ἄνδρες πέφτουν στὸν πόλεμο, δίχως ἕνα δάκρυ. Παραδέχομαι ὅτι ὁ πρόεδρος εἶνε ἕνας καλὸς Χριστιανὸς καὶ γι' αὐτὸ τὸν στέλνω μιὰ ὥρα ἀρχήτερα στὸν Παράδεισο. Εἶμαι νομοδιδάσκαλος, θεολόγος καὶ πολιτικός. Εἶμαι ὁ δημοκράτης τῶν δημοκρατῶν. Ἔχω νὰ δώσω πολλὰ ἄρθρα στὸν Τύπο. Οἱ ρεπόρτερ μποροῦν νὰ τὰ πάρουν ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Ἐγὼ τώρα πηγαίνω στὴ φυλακή».

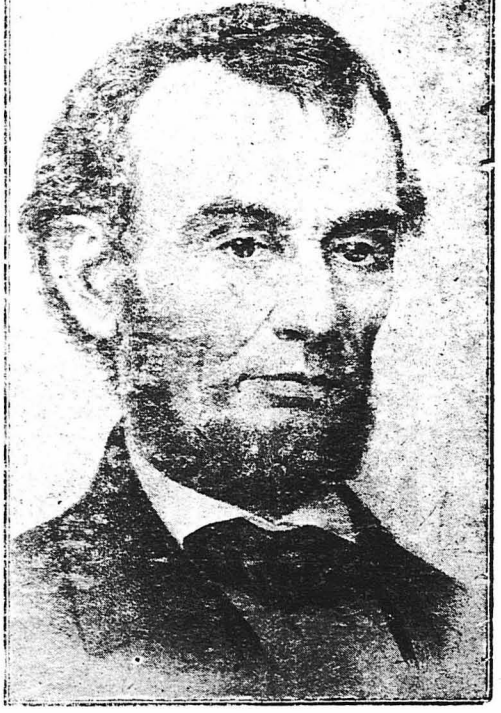

Ὁ Ἀβραὰμ Λίνκολν

Ὁ Γκιτὼ βασανιζόταν πάντα ἀπὸ τὴν ἰδέα, ὅτι τὸ ἔγκλημά του ἔπρεπε νὰ μάθη ὅλος ὁ κόσμος. Ὅταν μιλοῦσε μετὰ τὴ σύλληψή του γιὰ τοὺς δημοσιογράφους, φωτοῦσε δεξιὰ κι' ἀριστερά, μὲ ἀγωνία:

—Ξέρουν πῶς συνέβησαν τὰ γεγονότα; Πρέπει νὰ τοὺς γράψω, νὰ τοὺς διαφωτίσω.

Γιατὶ σκότωσε; Ἀπὸ θεία ἔμπνευση! Ὁ Θεὸς τοῦ ὑπέδειξε αὐτὸν τὸ φόνο.

Τὴν ἡμέρα τῆς δίκης του, ὁ Γκιτὼ δήλωσε κατηγορηματικά:

—Ὁ Θεὸς τράβηξε τὴν πρώτη σφαῖρα... Δὲν εἶμαι δολοφόνος, ἀλλὰ καταλάβανα καλὰ ὅτι ὁ Θεὸς στήριζε τὸ χέρι μου... Δὲν θὰ σκότωνα, ἂν δὲν μὲ εἶχε διατάξει ὁ Θεός. Κι' ἀλήθεια, ποιὸς σκότωσε; Ἐγὼ ἢ ὁ Θεός; Τὴν ἀπάντησι σ' αὐτὸ ἂς τὴν δώσουν οἱ ἔνορκοι.

Ὁ Γκιτὼ ἀγορεύει διαρκῶς καὶ καμαρώνει ὅτι ἦταν μεγάλος ρήτωρ καὶ μεγάλος δικηγόρος. Προφήτευε συμφορές, ἱκέτευε τοὺς δικαστάς του, ἀπειλοῦσε ὅλο τὸν κόσμο. Ὅταν τὸν ἔλεγαν τρελλό, κοκκίνιζε ἀπὸ τὸ θυμό του καὶ οὔρλιαζε:

—Δὲν εἶμαι τρελλός! Ὁ Θεὸς δὲν δια-

λέγει τοὺς ἀνθρώπους του, ἀνάμεσα στοὺς τρελλούς!

Ἔτσιτα, χαμογελοῦσε εὐχαριστημένος, εἰδοποιοῦσε τὸν κόσμο ποιὲς ἡμέρες δέχοταν στὸ κελλί του, κι' ἔκανε ποιητώδεις καὶ φλύαρες δηλώσεις στοὺς δημοσιογράφους.

Ἄλλοτε πάλι ταραζόταν καὶ φώναζε σὰν δαιμονόπληκτος:

— Ὁ Θεὸς θὰ ρίξη φωτιὰ καὶ θὰ κάψη τοὺς ἐνόρκους!... Ὁ Θεὸς θὰ τινάξη στὸν ἀέρα τὸ δικαστήριο! Οἱ ἄνθρωποι δὲν μποροῦν νὰ δικάσουν τὸν ἐντολοδόχο τοῦ Θεοῦ!

Ὁ Γκιτώ, ἐνῶ βρισκόταν στὸ κελλί του καὶ περίμενε τὴν ἡμέρα τῆς θανατικῆς του ἐκτελέσεως, ἔγραφε θρησκευτικοὺς ὕμνους. Ἕνας ἀπ' αὐτούς, ποὺ ἔχει τίτλο «Ἀπλότης», ἀρχίζει ἔτσι:

«*Ἤρθε ὁ καιρός πειά, Κύριε, νὰ μὲ δεχθῆτε στὰ οὐράνια!*».

Ἔτσιτα τὸν κυρίευαν παράξενες ἰδέες. Ἤθελε ν' ἀνεβῆ στὸ ἰκρίωμα ντυμένος ὁλόλευκα. Ὁ ἐξομολογητής του, ὁ αἰδεσιμώτατος Χίκς, τὸ ἔκανε τὴν παρατήρηση ὅτι ὁ κόσμος θὰ τὸν περάση γιὰ τρελλό! Ὁ Γκιτὼ τότε, κοκκάνισε ἀπὸ τὴ ντροπή του κι' ἄλλαξε γνώμη...

Ἤθελε ὅμως νὰ κανονίση μόνος του τὸ πρόγραμμα τῶν τελευταίων του στιγμῶν. Στὸν αἰδ. Χίκς ποὺ τὸν ἄκουγε μ' ἀνοχτὸ στόμα, ὁ δολοφόνος μὲ τὰ σγαϊδουρινὰ αὐτιὰ εἶπε μὲ τὸ πράσωπο φωτισμένο ἀπὸ μιὰ παράξενη λάμψη:

— Δὲν θὰ εἴσαστε κι' ἐσεῖς ἀπάνω στὸ ἰκρίωμα; Πάτερ μου, θέλω νὰ πῆτε τὴν πρώτη προσευχὴ ἐσεῖς καὶ νὰ στοματήσετε.... Θὰ διαβάσω μόνος μου, ἐγὼ τὸ δέκατο κεφάλαιο, ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου!.. Ὅταν ἐγὼ θὰ πεθάνω, ἐσεῖς θὰ εἴσαστε στὸν τελευταῖο στίχο...

Ἔτσι κι' ἔγινε.

Ἐνῶ ὁ δήμιος ἑτοίμαζε τὴν ἀγχόνη, ὁ αἰδεσιμώτατος Χίκς εἶπε μιὰ προσευχὴ κι' ἔπειτα ἄφησε τὸ Γκιτὼ νὰ διαβάση τὸ Εὐαγγέλιο. Κατόπιν, ὅταν τέλειωσε, ὁ ἐξομολογητής του ἄρχισε ν' ἀπαγγέλη μὲ τρεμουλιαστὴ φωνὴ τοὺς τελευταίους στίχους τῆς «Ἀπλότητος». Ὁ Γκιτὼ τότε, τὴ στιγμὴ ποὺ τοῦ περνοῦσε ὁ δήμιος τὴ θηλειὰ τῆς ἀγχόνης, γύρισε ἀπότομα τὸ κεφάλι του καὶ ρώτησε τὸν αἰδ. Χίκς:

— Δὲν νομίζετε ὅτι οἱ στίχοι αὐτοὶ θὰ κεφιζόταν ὄν ἔψαλλαν καὶ μουσική;

Κι' ὕστερα, μ' ἕνα ἐκστατικὸ ὕφος φώναξε δυνατά:

— Ἀχ! Δόξα! Δόξα! Ἐμπρός, λοιπόν!

Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ τὸ σχοινὶ τεντώθηκε κι' ἔστειλε στὸν ἄλλο κόσμο τὸν τρελλὸ δολοφόνο τοῦ προάστιου Γκάρφιλντ.

Αὐτὸς ὁ μυστικοποιθὴς κ' αἰνιγματικὸς Σὲρ Γκιτώ, δὲν μᾶς θυμίζει τὸν Γκοργκούλωφ, τὸν «Πράσινο Τσάρο»;

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ Κ. ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΩΝ

ΤΟ ΚΑΠΡΙΤΣΙΟ ΤΗΣ ΝΤΟΥΖΕ

Διηγοῦνται τὸ παρακάτω ἀνέκδοτο τῆς μεγάλης καλλιτέχνιδος Ἐλεονώρας Ντοῦζε:

Τὸ 1895 ἡ Ντοῦζε ἐπρόκειτο νὰ παίξη σ' ἕνα θέατρο τῆς Κολωνίας. Ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου ἐνόκιασε τὸ θέατρο στὸν θεατρώνη Σοῦρμαν γιὰ δυὸ παραστάσεις, παίρνοντας ἕνα τραράντιο ἐνοίκιο.

Ἡ Ντοῦζε ἐπρόκειτο νὰ παίξη τὴν «Κυρία μὲ τὰς Καμελίας». Τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Κάϊζερ βρισκόταν στὸ Μπόνν. Μόλις λοιπὸν πληροφορήθηκε ὅτι ἡ Ντοῦζε θὰ ἔπαιζε στὴν Κολωνία, ἐτηλεγράφησε νὰ τῆς κρατήσουν γιὰ τὴ δεύτερη παράσταση μιὰ θέση, ἀδιάφορο ποῦ καὶ σὲ ποιὰ τιμή. Συγχρόνως ὁ Σοῦρμαν ἀνανέωσε τὴ συμφωνία μὲ τὸ διευθυντὴ τοῦ θεάτρου γιὰ 14 βραδειές.

Κατὰ τὸ μεσημέρι ὅμως τῆς δεύτερης μέρας, ἡ Ντοῦζε κάλεσε βιαστικὰ τὸν Σοῦρμαν στὸ ξενοδοχεῖο της καὶ τοῦ ἐξήγησε ὅτι δὲν αἰσθανόταν καὶ τόσο καλὰ τὸν ἑαυτόν της κι' ὅτι καλὰ θὰ ἔκανε νὰ στείλη πίσω τὰ χρήματα σ' ἐκείνους ποὺ πλήρωσαν προκαταβολικῶς εἰσιτήρια γιὰ τὴ δεύτερη παράσταση.

— Ἀδύνατον!... φώναξε ὁ Σοῦρμαν. Ἄλλωστε δὲν πρέπει νὰ γίνη αὐτὸ καὶ γιὰ ἕναν ἄλλον σπουδαιότερο λόγο: Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Κάϊζερ ἔχει ἔρθει ἐπίτηδες ἀπὸ τὸ Μπόνν γιὰ τὴν παράσταση αὐτή.

— Θὰ γυρέση κι' αὐτὴ στὸ σπίτι της ὅπως θὰ κάνουν καὶ τόσοι ἄλλοι ἄνθρωποι, ἀπάντησε ἀδιάφορα ἡ κ. Ντοῦζε.

— Ὄχι, ἀξιότιμη κυρία, ἐπέμεινε ὁ θεατρώνης. Δὲν βρίσκω καμμιὰ δικαιολογία στὸ φέρσιμό σας αὐτό. Ἂν ἀρνηθεῖτε νὰ παίξετε, ἐγὼ θὰ ἐξηγήσω στὸ κοινὸν ὅτι τὸ κοροϊδεύετε.

— Ὥστε μ' ἐκβιάζετε;... Καλά, λοιπόν, θὰ παίξω. Ἀλλὰ προβλέπω ὅτι αὐτὸ θὰ ἐπιδεινώση τὴν ἀδιαθεσία μου, θὰ μὲ ρίξη ὄρθωστη καὶ σὰν συνέχεια θὰ πεθάνω κι' ἔτσι δὲν θὰ μπορέσω νὰ λάβω μέρος στὶς δεκατέσσερες ἄλλες παραστάσεις, ποὺ συμφωνήσαμε.

Ὑπεχώρησε λοιπὸν ἡ Ντοῦζε καὶ ἔπαιξε πράγματι τὸ βράδυ ἐκεῖνο, μὲ ἀπεργίαστη ἐπιτυχία. Ὁ Σοῦρμαν ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ χαρὰ καὶ συνέχαιρε τὸν ἑαυτό του, γιατί νίκησε τὶς ἀντιρρήσεις τῆς καλλιτέχνιδος.

Φανταστῆτε ὅμως τὴν ἔκπληξί του, ὅταν, γυρίζοντας μετὰ τὴν παράσταση στὸ ξενοδοχεῖο του, βρῆκε τὸ ἀκόλουθο σημείωμα:

«Ἀγαπητὲ κ. Σοῦρμαν.

»Ἀρρώστησα. Δὲν μπορῶ νὰ παίξω ἐπὶ δεκατέσσερες ἡμέρες. Γυρίστε μὲ τὸ θίασό σας πίσω στὸ Στρασβοῦργο, ὅπου θὰ ἐπιστρέψω στὰς ἀρχὰς Μαΐου. Πηγαίνω στὴν Ἰταλία γιὰ ν' ἀναλάβω. ΕΛ. ΝΤΟΥΖΕ».

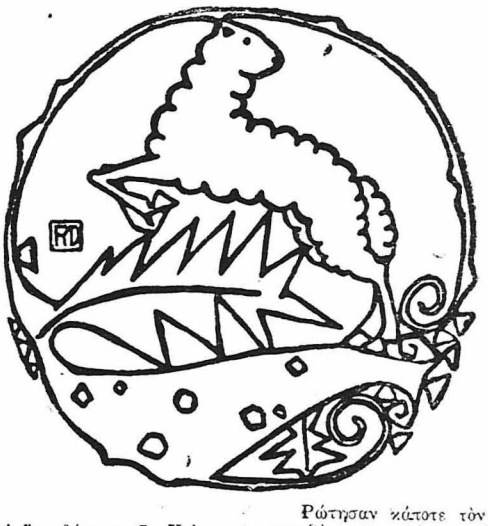

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΕΚΛΕΚΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἡ ψυχώσεις τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Γεωργίου τοῦ Δ'. Τὸ τελεντο τοῦ Βαν Ντυκ. Ἡ εἰρήνη καὶ ὁ πόλεμος κατὰ τὸν κυνικὸ Διογένη. Ὁ Τορκουάτος Τάσσος γιὰ τὸν Ραφαήλ. Ἕνας λόρδος βαθυπλούτος, ἀλλὰ καὶ ἀρχιτσιγκούνης. Θησαυροὶ ἀχρήστοι, κτλ. κτλ.

Γιὰ τὸν τόσο ἰδιότροπο βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Γεώργιο τὸν Δ', διηγοῦνται τὸ ἑξῆς νόστιμο ἀνέκδοτο:

Μιὰ βραδειά, μετὰ τὸ δεῖπνο του, ὁ βασιλεὺς αἰσθάνθηκε μιὰ τέτοια ἀδιαθεσία, ὥστε ἐνόησε ὅτι βρισκόταν στὶς τελευταίες του στιγμές. Ἐκάλεσε λοιπὸν ἐπειγόντως τὴν ὑπουργό του Ρωμέρτο Πῶλ, ὁ ὁποῖος κατέφθασε στὰ ἀνώτερα κατὰ τὰ μεσάνυχτα καὶ παρουσιάστηκε ἀνήσυχος καὶ ταραγμένος στὸ βασιλεά του.

— Ἀξιαγάπητέ μου Πῶλ, τοῦ εἶπε ὁ Γεώργιος, πολύτιμε ὑπουργέ μου, ἐγκαταλείπω σὲ σένα τὴν τύχη τῆς Ἀγγλίας. Ἐγὼ πεθαίνω!... Δὲν ἔχω νὰ σοῦ πῶ τίποτ' ἄλλο... Πήγαινε στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ!...

Καὶ πρὶν προφτάσει ἐκεῖνος νὰ ἀρθρώση λέξη, ὁ κατὰ φαντασίαν ἐτοιμοθάνατος βασιλεὺς, συνεπλήρωσε μὲ τὸ ἴδιο θλιμμένο ὕφος:

— Ἄκουσε, ἀγαπητέ μου Πῶλ: Ποιὸς σοῦ ἔρραψε αὐτὸ τὸ κοστούμι; Σὲ συμβουλεύω νὰ ἀλλάξης τὸ ράφτη σου...

Ὁ Ἄγγλος ὑπουργὸς κατάλαβε τότε ὅτι ὁ βασιλεὺς εἶχε καταληφθεῖ ἀπὸ μιὰ τῶν συνηθισμένων περοδικῶν ψυχώσεών του καὶ ἔφυγε χωρὶς νὰ πῆ λέξη.

***

Ὁ ζωγράφος Βὰν Ντύκ, ὡς γνωστόν, ἦταν μαθητὴς τοῦ μεγάλου Ρέμπραντ.

Διηγοῦνται λοιπόν, ὅτι μιὰ μέρα ποὺ ὁ διδάσκαλος βγῆκε νὰ κάνη ἕναν περίπατο, κάποιος ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, ποὺ εἶχαν μείνει στὸ ἀτελιέ, χάλασε ἐξ ἀπροσεξίας μὲ τὸ μανίκι του τὴν ἄκρη ἑνὸς φρέσκου πίνακος τοῦ διδασκάλου. Ὅλοι τότε σκέφτηκαν μὲ ποιὸν τρόπο θὰ διώρθωναν τὸ κακό, γιὰ ν' ἀποφύγουν τὶς ἐπιπλήξεις τοῦ Ρέμπραντ. Τέλος συνεφώνησαν ὅτι μονάχα ὁ Βὰν Ντὺκ θὰ μποροῦσε νὰ διορθώση τὸ ἔργο.

Πράγματι ὁ κατόπιν μεγάλος καλλιτέχνης κάθησε μπρὸς στὸν πίνακα κι' ἔκαμε τὴ διόρθωσι, μιμούμενος στὴν ἐντέλεια τὴν τέχνη τοῦ διδασκάλου του.

Ὅταν κατόπιν ὁ Ρέμπραντ ἐπέστρεψε καὶ εἶδε τὸ ἔργο του, ὄχι μόνον δὲν ἀντελήφθη τίποτε, ἀλλὰ καὶ ἀνεφώνησε:

— Διάβολε!... Μοῦ φαίνεται ὅτι βρίσκω τὸ ἔργο μου καλύτερο ἀπὸ ὅ,τι τὸ ἄφησα. Ἴσως νὰ τὸ βλέπω τώρα ἀπὸ τὴν ἐπίδρασι τοῦ καθαροῦ ἀέρος, ποὺ ἀνέπνευσα!

***

Ρώτησαν κάποτε τὸν κυνικὸ φιλόσοφο Διογένη, ποιὰ ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ πολέμου καὶ τῆς εἰρήνης.

— Ἡ διαφορὰ εἶνε, ἀπάντησε ὁ κυνικός, ὅτι στὴν εἰρήνη τὰ τέκνα θάβουν τοὺς γονεῖς των, ἐνῶ στὸν πόλεμο θάβουν οἱ γονεῖς τὰ τέκνα τους!...

***

Μιλῶντας γιὰ τοὺς συγχρόνους του ζωγράφους ὁ μεγάλος Ἰταλὸς ποιητὴς Τορκουάτος Τάσσος, ἔλεγε:

— Κανένας ἀπ' αὐτοὺς δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ πάρη στὰ χέρια του τὸ πινέλλο, ἂν ἦταν σὲ θέσι νὰ καταλάβη τί κολοσσιαῖο ἔργο ἐδημιούργησε ὁ Ραφαήλ!...

***

Ὁ Ἄγγλος λόρδος Μπράκ, ὁ πρόγονος τῶν περιφήμων λόρδων Φάϊθ, ἦταν ὀνομαστὸς γιὰ τὴν ἀτεριγραπτη φιλαργυρία του.

Μιὰ μέρα ἕνας μισθωτὴς τῶν κτημάτων του, τοῦ πῆγε τὸ ἀντίτιμο τῆς ἐτησίας μισθώσεως, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὅμως ἔλειπε ἕνα σελλίνι. Ὁ λόρδος δὲν τὸ δέχτηκε κι' ὁ χωρικὸς ἀναγκάστηκε νὰ πληρώση καὶ τὸ σελλίνι.

— Ἰδού, πάρε, λόρδε μου, τοῦ εἶπε, θὰ ἤθελα ὅμως νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μ' ἀφήσης νὰ ρίξω μιὰ ματιὰ στοὺς θησαυρούς σου καὶ νὰ τοὺς θαυμάσω.

Ὁ λόρδος ὅμως, ἂν καὶ κολακευόταν νὰ ἐπιδεικνύη τὰ πλούτη του, ἀπάντησε ὅτι δὲν εἶχε καιρό.

— Σὲ παρακαλῶ, λόρδε μου, ἐπέμεινε ὁ χωρικός, κάνε μου αὐτὴ τὴ χάρι καὶ θὰ σὲ πληρώσω. Θὰ σοῦ δώσω ἕνα ἀκόμα σελλίνι.

— Ἕνα σελλίνι;!... φώναξε ὁ Μπράκ. Ἀφοῦ εἶν' ἔτσι, πᾶμε. Καὶ ὁδήγησε τὸ χωρικὸ στὸ θησαυροφυλάκιό του.

— Θὰ σοῦ δείξω μερικὰ χρυσαφικά, τοῦ εἶπε τότε, καὶ ἄνοιξε ἕνα κιβώτιο, μέσα στὸ ὁποῖο ἦσαν ἄπειρα χρυσὰ νομίσματα.

Ὁ χωρικὸς ἔριξε σ' αὐτὰ μιὰ ἀδιάφορη ματιὰ καὶ κατόπιν μ' ἕνα μορφασμὸ περιφρονήσεως, φώναξε:

— Ἀρκεῖ, μυλόρδε μου, ἀρκεῖ... Τώρα κατάλαβα. Τώρα μπορῶ νὰ πῶ ὅτι εἶμαι ὅμοιός σου στὰ πλούτη.

— Γιατί;... φώναξε ὁ φιλάργυρος λόρδος μὲ ταραχή.

— Γιατί εἶδα αὐτοὺς τοὺς θησαυρούς, ὅπως τοὺς βλέπετε κ' ἐσεῖς, χωρὶς νὰ μπορῆτε νὰ ὠφεληθῆτε τίποτε ἀπὸ αὐτούς!...

Κόκκαλο ὁ λόρδος.